

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

HRV A

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV A IK-1 D-S035

HRVA.35.HR.R.K1.32

18295

12

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Pozorno pročitajte polazni tekst (prvi tekst) i riješite 1., 2., 3., 4. i 5. zadatak. Zadatci 1., 2., 3. i 4. odnose se na polazni tekst, a zadatak 5. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Prvi tekst

Zemlja II.

Kikiriki

Zemlja koju proglasih svojom, prihvati moju taštinu,
znala je savjet mi dat, gdje da posadim što,
breskvu ovdje posadi, a tamo ti manjka trešnja,
ovdje će rasti grah, a tamo ti manjka trs,
travicu posij ovuda, da živica društvo imade,
a onda, dijete, čuj, da budeš potpuno moj
utrobi majke se vrati, što čeka otkad se rodi.
Umri mi čedo milo, smrt dosta je poznata stvar.
Otvori tu se zemlja i stvori se jama duboka:
svaka je bila grob – kao za maleno ja,
ja se strovalih i padoh ko ono neživo tijelo,
nada mnom zacijeli tlo, ne ostade rane znak:
a onda tu izniknu zelen kikiriki ko čarobni grašak,
i procvjeta, propupa pup – i stapka se usmjeri tlu
za čas izraste i cvijetak i sve se vuče u zemlju,
tu se rodi i plod, – osmica, zipka i lijes,
tako se opet ponovih, komada osam do devet,
kolijevka ona i lijes bili su sjeme i plod,
lijepo su niknuli ondje gdje zemlju proglasih svojom.

Ivan Slamnig

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

1. U kojemu se stihu iskazuje da su život i smrt trajno sjedinjeni? <i>A. znala je savjet mi dat, gdje da posadim što,</i> <i>B. travicu posij ovuda, da živica društvo imade,</i> <i>C. ja se strovalih i padoh ko ono neživo tijelo,</i> <i>D. kolijevka ona i lijes bili su sjeme i plod,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
2. S kojom se biljkom uspoređuje kikiriki? A. s grahom B. s graškom C. s travom D. s trešnjom	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
3. Tko se izravno obraća lirskomu subjektu? A. breskva B. kikiriki C. taština D. zemlja	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
4. Što znači riječ <i>taština</i>? A. hrabrost B. poniznost C. radoznalost D. oholost	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. U kojemu je primjeru upotrijebljena inverzija? <i>A. prihvati moju taštinu,</i> <i>B. padoh ko ono neživo tijelo,</i> <i>C. ne ostade rane znak:</i> <i>D. tako se opet ponovih,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (drugi tekst) i riješite 6., 7., 8., 9. i 10. zadatak.

Zadatci 6., 7., 8. i 9. odnose se na polazni tekst, a zadatak 10. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Drugi tekst

Marko Marulić, *Judita*

Tko će imiti var ustegnuti grla,¹
pogledaj ovi bar ter vij,² je l' umrla
tuj čast i doprla tamnost i grdinja³,
ka je oto svrzla,⁴ da je vitez svinja.
Sad vij, kako linja⁵ Olofernja sila,
kako ju raščinja hot⁶ nečista dila. —
Postilja je bila na sridu komori,
mehka, čista, bila, s pisani zastori.
Na njoj se obori Oloferne unid⁷,
zaspa većma gori nego morski medvid;
speći ga tako vid Judit, Abri svojoj
„Poj polako naprid,” reče, „na vratih stoj!”
Ove dvi tad u toj ložnici ostale
s Olofernom, u njoj ne bihu zaspale;
poni od tej stale na vratoh Abra sta,⁸
jesu l' straže pale, oslihovati ja.
I straže i čeljad sva, ka biše okoli,
biše kako mrtva; svi bo na tom stoli
jiše kako voli,⁹ da još veće piše:¹⁰
bditi ne bi koli,¹¹ straže ne činiše.
Ki je nebes više i ki svaka more,
jur odlučil biše, puku da pomore¹². —
Judita zastore postilji razmače,
srce jej kopore,¹³ bliže se primače.

¹ *Tko će imiti var ustegnuti grla* – tko se hoće pobrinuti da ustegne proždrljivost

² *pogledaj ovi bar ter vij* – neka pogleda ovo mnoštvo i neka vidi

³ *tamnost i grdinja* – ljaga i sramota

⁴ *ka je oto svrzla* – koja je, eto, učinila

⁵ *kako linja* – kako nestaje

⁶ *hot* – pohota

⁷ *unid* – ušavši

⁸ *poni od tej stale na vratoh Abra sta* – dakle, na vratima te staje Abra stajaše

⁹ *svi bo na to stoli jiše kako voli* – svi za tim stolom jeli su kao volovi

¹⁰ *da još veće piše* – ali još su više pili

¹¹ *bditi ne bi koli* – nitko nije bdio

¹² *pomore* – pomogne

¹³ *srce jej kopore* – srce joj je lupalo

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

6. Tko je osim Judite ostao budan? A. Abra B. čeljad C. Oloferno D. stražari	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
7. Na koga se odnosi sljedeći stih? <i>jiše kako voli, da još veće piše:</i> A. na medvjeda B. na sluškinju C. na stoku D. na stražare	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. U kojemu je od sljedećih primjera Holofernov šator pogrdno nazvan? A. <i>Postilja je bila na sridu komori,</i> B. <i>Ove dvi tad u toj ložnici ostale</i> C. <i>poni od tej stale na vratoh Abra sta,</i> D. <i>Judita zastore postilji razmače,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. Na koji osjetilni podražaj upućuje podcrtana riječ u sljedećemu primjeru? <i>Postilja je bila na sridu komori,</i> <u>mehka</u>, čista, bila, s pisani zastori. A. na auditivni B. na olfaktivni C. na taktilni D. na vizualni	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
10. Koja je stilska figura upotrijebljena u sljedećemu stihu? <i>zaspa većma gori nego morski medvid;</i> A. eufemizam B. gradacija C. personifikacija D. usporedba	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (treći tekst) i riješite 11., 12., 13., 14. i 15. zadatak. Zadatci 11. i 12. odnose se na polazni tekst, zadatak 13. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatci 14. i 15. odnose se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Treći tekst

Miroslav Krleža, *Baraka Pet Be*

Vidović je čuo zveket čaša u sjenici i prepoznao glas grofa komandanta i sjetio se njegove maske večeras na bakljadi i mimohodu.

„Ja sam poludio! Ja sam već htio da se molim! Oh! A to ovi vani pjevaju! Doista! Slave pobjedu! I taj malteški vitez govori...”

– Što je to s brojem devet? On je istrгнуo kanilu¹ iz grla! On krvari! Sestra!

– Pst! Pst!

– Ali broj devet krvari! Sestra!

– Nikoga nema nigdje! Gdje je sestra? Broj devet...

Vani u sjenici, na drugoj strani okrečene daske, zvonile su čaše, a tu je broj devet u agoniji istrгнуo kanilu i potekla je krv. Disao je broj devet teško, hroptao je kao što hropće zaklano prase, a onda sve tiše i tiše...

Vidović je htio da viče, ali nije mogao do glasa. Jasno mu je bilo da bi trebalo broju devet da se zapali svijetla.

¹ *kanila* – cjevčica koja služi za umjetno hranjenje i davanje lijekova bolesnicima

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

11. U kojemu se primjeru iskazuje da je ranjenik umro? A. – Što je to s brojem devet? B. On krvari! C. a tu je broj devet u agoniji istrгнуo kanilu D. da bi trebalo broju devet da se zapali svijeća.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Što radi grof komandant u sjenici? A. Spašava ranjenika. B. Slavi pobjedu. C. Pali svijeću. D. Nosi baklju.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
13. Koja je od sljedećih stilskih figura upotrijebljena u sljedećemu primjeru? <i>Vani u sjenici, (...), zvonile su čaše, a tu je broj devet u agoniji istrгнуo kanilu</i> A. antiteza B. eufemizam C. gradacija D. oksimoron	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Zašto Vidović nije mogao do glasa? A. Bojao se reakcija ostalih ranjenika. B. Nadglasao ga je zveket čaša. C. Proživljavao je svoju agoniju. D. Istrгнуo si je kanilu iz grla.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Tko je malteški vitez? A. zapovjednik bolnice B. ratni zarobljenik C. broj devet D. bolničar	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (četvrti tekst) i riješite 16., 17., 18., 19. i 20. zadatak.

Zadatci 16., 17. i 18. odnose se na polazni tekst, a zadatci 19. i 20. odnose se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Četvrti tekst

Ranko Marinković, *Andreo*

Nije ga nikako trpjela. Doveo ga k njima učitelj sa sela kao sasvim malog kudravog dječaka da kod majstora izuči zanat. Učitelj je više puta naglasio da je on prvi otkrio kod maloga talent, još u školi... Htio je da se upamti činjenica i da sebi osigura tu prednost za budućnost. Jer mali je, po njegovu mišljenju, a i gospodin župnik se s tim slaže, mali je „jedan pravi budući Meštrović”. A sirota, sam na svijetu...

Majstor je zavolio dječaka, a budući da nisu imali djece, htio ga čak i posiniti. Ali Magda, oprezna, odgodi to dok Lojzek ne odraste, da se vidi kakav je.

„Eto ti ga, sad vidiš”, govorila je pokojna Magda u „vrijeme pastira”, kad je Lojzu već bilo osamnaest godina. „Sad vidiš lopova podmuklog. Meni može svaki čas srce stati, i gotovo. Ali, pazi, Alberte, što ti kažem: taj će te lopov spremi u grob.”

Grob od granita, veličanstven, a na njemu, eto, sjedi Lojz od mramora. „Ne trebam ja ljepote, nego pravde.”

Magdi je jedne noći stalo srce i bila je gotova. Ali pazi, Alberte, taj će te lopov...

Tu ulazi mlada gazdarica, Frida. Postavili su Lojza s frulom oboistu na grob, a zatim se vjenčali.

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Zašto je majstor htio posvojiti dječaka? A. jer je to od majstora zatražio učitelj B. jer je to željela mlada gazdarica C. jer je činio uslugu župniku D. jer majstor nije imao djece	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Koji se primjer odnosi na Magdin stav prema Lojzu? A. <i>mali je „jedan pravi budući Meštović“.</i> B. <i>A sirota, sam na svijetu...</i> C. <i>taj će te lopov spremići u grob.</i> D. <i>a na njemu, eto, sjedi Lojz od mramora.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. Na što se odnosi sintagma <i>Lojz od mramora</i>? A. na Lojzovu pravednost B. na Lojzovu hladnoću C. na grob D. na kip	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
19. Čemu je majstor poučavao Lojza? A. klesanju B. pisanju C. slikanju D. sviranju	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. Na čiji je grob postavljen kip? A. na grob Magdina supruga B. na grob Fridina supruga C. na učiteljev grob D. na Magdin grob	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (peti tekst) i riješite 21., 22., 23., 24. i 25. zadatak.

Zadatci 21., 22., 23. i 24. odnose se na polazni tekst, a zadatak 25. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti.

Peti tekst

Marcel Proust, *Combray*

A danas sam, evo, čuo da je gđica Swann biće obdareno rijetkom srećom, da se u moru povlastica kupa kao u svome prirodnome elementu, a kada zapita roditelje tko će doći na večeru, dobije odgovor od tri sjajem obasjana sloga, što čine prezime toga zlatnog gosta, koji je za njih stari obiteljski prijatelj: Bergotte. Intimno ćeretanje za stolom, poput onoga u nas gdje glavnu riječ vodi pratetka, u nje su Bergotteove izjave o svim temama koje još nije stigao dotaknuti u svojim knjigama, a ja bih te izjave smatrao ravnim proročanstvima iz proročišta u Delfima. Napokon, kad ona ide razgledati kulturne spomenike, on hoda uz nju, i neznan i slavan, baš kao oni bogovi koji su silazili među obične smrtnike. Tada sam shvatio kolika je cijena nekoga bića poput gđice Swann, a istodobno sam sebe doživio kao priprosta čovjeka i neznalicu. Živo sam osjetio slatkoću i neizvedivost druženja s njom, što me je odjednom ispunilo žudnjom i očajem. Odsad bih je u svojim mislima najčešće predočavao kako stoji ispred predvorja neke katedrale i tumači mi značenje pojedinih kipova, a onda me, uza smiješak koji znači za mene povoljnu ocjenu kao osobe, predstavlja kao svoga prijatelja – Bergotteu.

HRV A IK-1 D-S035

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

21. Kakav je pripovjedačev odnos prema gospođici Swann? A. Smeta mu njezina slatkorječivost. B. Zaviduje joj na bogatstvu. C. Uzvraća joj ljubav. D. Divi joj se.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
22. Tko je vodio glavnu riječ u razgovorima u pripovjedačevoj kući? A. pripovjedačeva pratetka B. gospođica Swann C. pripovjedač D. Bergotte	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Što pripovjedač zamišlja? A. da je gospođica Swann zbunjena njegovom pojavom B. da ga gospođica Swann predstavlja svojim roditeljima C. da gospođici Swann pokazuje kulturne spomenike D. da mu je gospođica Swann blagonaklona	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. Koga pripovjedač uspoređuje s bogovima? A. pripovjedačevu rođakinju B. prijatelja obitelji Swann C. gospođicu Swann D. proročicu iz Delfa	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
25. Koji je od sljedećih primjera paradoks? A. <i>biće obdareno rijetkom srećom,</i> B. <i>da se u moru povlastica kupa</i> C. <i>odgovor od tri sjajem obasjana sloga,</i> D. <i>on hoda uz nju, i neznan i slavan,</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (šesti tekst) i riješite 26., 27., 28., 29. i 30. zadatak.

Zadatci 26., 27. i 28. odnose se na polazni tekst, zadatak 29. odnosi se i na polazni tekst i na teoriju književnosti, a zadatak 30. odnosi se i na polazni tekst i na djelo u cjelini.

Šesti tekst

William Shakespeare, *Hamlet*

HAMLET: U mom se srcu vodila ko neka borba;
Nije mi davala da spavam. Bilo mi je
Gore nego u gvožđu buntovnu mornaru.
Osmjelih se; i smjelosti toj nek je hvala;
Jer nam nepromišljenost često dobro dođe,
Kad zataji naš mudar plan. I to nas uči
Da ima Bog što oblikuje naše sudbe
Ma kako ih mi krojili –

HORACIJE: Tu nema dvojbe.

HAMLET: Izađoh iz kabine,
U mornarski haljetak ogrnut, u mraku
Tapkajući da nađem spise. I u tom uspjeh;
Ukradoh njihov omot; zatim se povukoh
Natrag u svoju sobu. Tada se odvažih,
Jer strah za skladnost ne zna, i otpečatih
Taj njihov nalog; i tu nađoh, Horacije –
O, himbo kraljevska! – uputstvo izričito –
Sa smišljenim obrazloženjem začinjeno,
U prilog danskog, a i engleskoga kralja, –
Ko da im bauci od mene živa prijete –
Na pogled toga pisma, bez odlaganja,
Ne čekajuć da sjekira se nabrusi,
Nek dadu da se meni skine glava.

(...)

HAMLET: Lopovštinama tako zapleten u mrežu –
Još prije nego prolog sastavih, moj mozak
Već poče dramu slagati – ja sjedoh za stol;
Zapovijed novu smislih; čisto je ispisah. –

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

26. O čemu Hamlet pripovijeda Horaciju? A. o tome zašto je prijetio danskomu i engleskomu kralju B. o tome kako je razotkrio urotu protiv sebe C. o tome da je Bog bio na njegovoj strani D. o tome kako su ga mornari okovali	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. Koju Hamletovu misao potvrđuje Horacije? A. da Bog određuje ljudsku sudbinu B. da mudri planovi često propadaju C. da su hrabri ljudi nepromišljeni D. da čovjek mora sam djelovati	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
28. Čemu Hamlet zahvaljuje? A. svojemu mudrom planu B. naklonosti sudbine C. svojoj hrabrosti D. Bogu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
29. Što Hamlet apostrofira? A. glavu B. himbu C. sjekiru D. spise	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
30. Kakvu je <i>zapovijed novu</i> napisao Hamlet? A. da se norveškomu kralju preda danska kruna B. da se privedu stražari koji su vidjeli duha C. da se pogube donosioci pisma D. da se u dvorac pozovu glumci	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pozorno pročitajte polazni tekst (sedmi tekst) i riješite 31., 32., 33., 34. i 35. zadatak.

Zadatci 31., 32., 33. i 34. odnose se na polazni tekst, a zadatak 35. odnosi se i na polazni tekst i na povijest književnosti.

Sedmi tekst

Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi*

LEONE: (...) I ja, što više slikam, sve sam više uvjeren da je da Vinci potpuno u pravu: stvar se može precizno odrediti samo apstraktnom matematičkom koordinacijom. I, eto, to je moje unutarnje protuslovlje: mjesto da sam matematičar, ja slikam. S tim raskolom u sebi što može čovjek postići više od diletantizma?

ANGELIKA: (...) Ja sam, otkad postojim, gledala život u slikama: postoji u našem subjektu vani i unutra. Što se nalazi između toga? Nešto, kao što ti veliš, tamno i mutno: nervi, mozak, meso, nešto što se zove naš subjekt. Jedna tužna šupljina u našem takozvanom subjektu. A sve se to razvija u vremenu i u nečem nepoznatom, transcendentalnom. I ako ti misliš da je tvoje slikanje logično poniranje u to transcendentalno nešto izvan našega Ja, ti se varaš, Leone! Tu se razumom ne može ništa!

(...)

Svi mi vrvimo u životu kao crvi u kvarglu¹. I nitko od nas ne vidi iznad zbivanja, Leone! Ukoliko živimo, živimo samo tako da se pokoravamo nekoj tihoj, nevidljivoj zakonitosti; u nama i oko nas sve je isto tako tamno kao u termitskom mravinjaku. Ja mislim da je to tvoje romantično uzdizanje nad okvire životne mogućnosti sterilno, a pomalo i staromodno.

¹ kvargl – vrsta sira

HRV A IK-1 D-S035

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

31. Što je bila posljedica Leoneova unutarnjega raskola? A. Leone je shvatio da samo matematičari mogu biti slikari. B. Leone je posumnjao u vrijednost vlastita slikarstva. C. Leone je težio realističnosti u slikarstvu. D. Leone je odustao od slikarstva.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
32. Kakvu se načinu spoznaje svijeta protivi Angelika u sljedećemu primjeru? <i>I ako ti misliš da je tvoje slikanje logično poniranje u to transcendentalno nešto izvan našega Ja, ti se varaš, Leone! Tu se razumom ne može ništa!</i> A. intuitivističkomu B. kriticističkomu C. racionalističkomu D. senzualističkomu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
33. Koju misao o čovjeku i životu iznosi Angelika? A. Čovjek treba poštovati tradicionalne vrijednosti u životu. B. Čovjek je ograničen u spoznavanju samoga sebe. C. Čovjek mora živjeti u skladu sa zakonima. D. Čovjeku je umjetnost životno uporište.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
34. S čim je Angelika usporedila ljudski život? A. s matematičkom koordinacijom B. s logičnim poniranjem C. s termitским mravinjakom D. s romantičnim uzdizanjem	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
35. Koja od sljedećih drama Miroslava Krležje pripada glembajevskoj trilogiji? A. <i>Aretej</i> B. <i>Kraljevo</i> C. <i>Leda</i> D. <i>Legenda</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035	

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

36. Koja je od sljedećih pjesama napisana u obliku soneta?

- A. *Mojsije* Silvija Strahimira Kranjčevića
- B. *Utjeha kose* Antuna Gustava Matoša
- C. *Svakidašnja jadikovka* Tina Ujevića
- D. *Prsten* Dragutina Tadijanovića

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

37. Na čemu se temelji kvantitativna ili antička versifikacija?

- A. na pravilnoj izmjeni dugih i kratkih slogova u stihovima
- B. na pravilnoj izmjeni slogova koji se rimuju u stihovima
- C. na istome broju naglašenih slogova u stihovima
- D. na istome broju slogova u stihovima

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Koji je od sljedećih pjesnika predstavnik rimske antičke književnosti?

- A. Alkej
- B. Anakreont
- C. Katul
- D. Pindar

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S035

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

39. Tko je glavni lik Plautove komedije <i>Škrtac</i>? A. Euklion B. Kongrion C. Megador D. Strobil	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
40. Tko je u tekstu <i>Bašćanske ploče</i> zabilježen kao graditelj crkve svete Lucije? A. Držiha B. Dobrovit C. Kosmat D. Pribineg	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
41. Koji je književnik autor zbirke soneta posvećenih prijatelju i <i>crnoj gospi</i>? A. Dante Alighieri B. Francesco Petrarca C. Giovanni Boccaccio D. William Shakespeare	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
42. Kojemu je renesansnom krugu pripadao autor djela <i>Ribanje i ribarsko prigovaranje</i>? A. dubrovačkomu B. hvarskomu C. splitskomu D. zadarskomu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
43. Koja je od sljedećih književnih vrsta zastupljena u zbirci <i>Plandovanja</i> Ivana Bunića Vučića? A. barokni ep B. crkveno prikazanje C. lirska pjesma D. melodrama	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

44. Koje je od sljedećih djela upućeno slavonskomu seljaku?

- A. *Razgovor ugodni naroda slovinskog* Andrije Kačića Miošića
- B. *Matijaš grabancijaš dijak* Tituša Brezovačkoga
- C. *Satir iliti divji čovik* Matije Antuna Reljkovića
- D. *Cvit razgovora* Filipa Grabovca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

45. Iz kojega su pjevanja Mažuranićeva epa *Smrt Smail-age Čengića* sljedeći stihovi?

*Sunce zađe, a mjesec izađe.
Tko se vere uz klance niz klance
Ter se krade k onoj Gori Crnoj?
Obnoć grede, a obdan počiva,
Junak negda, sad ne junak više,*

- A. iz *Agovanja*
- B. iz *Noćnika*
- C. iz *Čete*
- D. iz *Harača*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

46. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na razdoblje romantizma?

- A. Likovi su opterećeni osjećajem svjetske boli.
- B. Likovi daju prednost dužnosti nad strastima.
- C. Likovi su socijalno-psihološki motivirani.
- D. Likovi su biološki motivirani.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

47. Tko je autor programatskoga članka *Naša književnost*?

- A. Ante Kovačić
- B. August Šenoa
- C. Eugen Kumičić
- D. Vjenceslav Novak

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S035

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

48. Koja se tvrdnja odnosi na dramu <i>Nora</i> Henrika Ibsena? A. Kako se radnja razvija, tako se sve više razotkrivaju događaji iz prošlosti. B. Radnja drame odvija se istodobno na više različitih mjesta. C. Radnja drame prekida se songovima. D. Radnja je utemeljena na lakrdiji koja završava tragično.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
49. Gdje je glavni junak romana Ante Kovačića <i>U registraturi</i> proveo djetinjstvo? A. u Dalmatinskoj zagori B. u Gorskom kotaru C. u Hrvatskome primorju D. u Hrvatskome zagorju	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
50. Na koji se lik odnosi sljedeća rečenica? Proučavajući na otoku Lastovu stare rukopise, zagrebački je filolog pronašao izgubljena pjevanja Gundulićeva <i>Osmana</i>. A. na Đuru Andrijaševića B. na Krstu Brodnjaka C. na Marka Barića D. na Mihovila Vrančića	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035	
 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

51. Tko je autor sljedećih stihova?

*... I lije na uglu petrolejska lampa
Svjetlost crvenkastožutu
Na debelo blato kraj staroga plota
I dvije, tri cigle na putu.*

- A. Antun Branko Šimić
- B. Antun Gustav Matoš
- C. Dobriša Cesarić
- D. Dragutin Tadijanović

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

52. Koji lik iz romana *Kiklop* Ranka Marinkovića govori u sljedećoj rečenici?

Idem da upravim svoj šmrk, Eustahije — reče izlazeći na balkon — možda ću lukom dosegnuti Vječnost.

- A. Atma
- B. Maestro
- C. Melkior
- D. Ugo

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

53. Koja od sljedećih pjesama pripada ludističkomu pjesništvu?

- A. *Ubili su ga ciglama* Ivana Slamniga
- B. *Majstore, ugasi svijeću* Slavka Mihalića
- C. *Moj križ svejedno gori* Josipa Pupačića
- D. *Tvrđava koja se ne predaje* Jure Kaštelana

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S035

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

54. Koji roman završava sljedećom rečenicom?

A da se sve ostvari, da se ne osjećam toliko sâm, ostalo mi je samo da poželim da na dan moga smaknuća bude mnogo gledalaca i da me dočekaju povcima mržnje.

- A. *Patnje mladog Werthera* Johanna Wolfganga Goethea
- B. *Zločin i kazna* Fjodora Mihajloviča Dostojevskog
- C. *Otac Goriot* Honoréa de Balzaca
- D. *Stranac* Alberta Camusja

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

55. Koji se od sljedećih likova pojavljuje u drami *Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*?

- A. Fanika Canjeg
- B. Joža Podravec
- C. Justa Medonić
- D. Mate Bukara

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S035

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan. Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. Koja je od sljedećih riječi pravopisno točna?

- A. odvlačenje
- B. posvećenje
- C. tlačenje
- D. zračenje

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. U kojemu su od sljedećih primjera obje riječi pravopisno točne?

- A. namještati – namiještam
- B. presjeći – presiječem
- C. prorjediti – prorijedim
- D. prosvjetliti – prosvijetlim

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

58. U kojoj se od sljedećih riječi nalazi epentetski /r/?

- A. izbijeljen
- B. ostakljen
- C. prepolovljen
- D. zamagljen

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S035

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

59. U kojoj je od sljedećih riječi provedena palatalizacija? A. biljčica B. cjevčica C. grančica D. klupčica	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. Koja je riječ u sljedećoj rečenici nenaglasnica? On ga uzalud traži već tri dana. A. on B. ga C. već D. tri	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. U kojoj je od sljedećih rečenica točan genitiv imena <i>Carlo Goldoni</i>? A. Pročitali smo dramu Carloa Goldoni-ja. B. Pročitali smo dramu Carloa Goldonia. C. Pročitali smo dramu Carla Goldoni-a. D. Pročitali smo dramu Carla Goldonija.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
62. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju zareza? A. Iako im je igra bila zabranjena, učenici su otišli na igralište. B. Učenici su otišli na igralište a to im je bilo zabranjeno. C. Unatoč zabranama, učenici su otišli na igralište. D. Učenici zašto ste otišli na igralište?	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
63. Kako se morfemskom analizom raščlanjuje imenica <i>brodovi</i>? A. bro-do-vi B. brod-ov-i C. brod-ovi D. brodov-i	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

64. U kojemu je padežu podcrtana riječ u sljedećoj rečenici? Bila je najljepša među <u>vilama</u>. A. u dativu B. u akuzativu C. u lokativu D. u instrumentalu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
65. Koliko je prijedloga u sljedećoj rečenici? Nije se usudio priznati da mu se misli o susretu s njom vrzmaju po glavi svako jutro nakon buđenja. A. dva B. tri C. četiri D. pet	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
66. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana riječ u ženskome rodu? A. To nije znala još samo vlastela <u>koja</u> je živjela u svojem svijetu. B. Uspio sam zaliječiti leđa <u>koja</u> su me boljela cijelu jesen. C. Netko pokuca na vrata <u>koja</u> su se napola otvorila. D. Uhvatio se za prsa <u>koja</u> su mu se jako nadimala.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
67. U kojoj je od sljedećih rečenica upotrijebljen točan oblik pridjeva? A. Oprostili smo se od profesora na školsku dvorištu. B. Nisam dočekaao svojega najdražeg pjevača. C. Smijali smo se onomu duhovitu voditelju. D. Njegov nastup zaista je bio nezaboravni.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
68. Koja je riječ u sljedećoj rečenici brojevnica imenica? Treći je dan okupio deseticu prijatelja i uz pomoć triju mreža ulovio samo pet riba. A. treći B. deseticu C. triju D. pet	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

69. Koji je točan glagolski prilog glagola <i>glodati</i>? A. glodajući B. glodeći C. glođeći D. glođući	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
70. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna? A. Ako budem pregledavao stare albume, sigurno budem oživio davne uspomene. B. Ako budem pregledavao stare albume, sigurno ću oživjeti davne uspomene. C. Ako ću pregledavati stare albume, sigurno budem oživio davne uspomene. D. Ako ću pregledavati stare albume, sigurno ću oživjeti davne uspomene.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
71. U kojoj su od sljedećih sintagma obje riječi istoga roda i broja? A. grad Vodice B. jezero Sabljaci C. rijeka Vuka D. selo Petrijanec	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
72. U kojoj je od sljedećih rečenica imenica <i>film</i> objekt? A. Jučer je prikazan film <i>Svijet divljine</i>. B. Pogledali smo film o divljim životinjama. C. U drugome dijelu filma pojavljuju se divlje životinje. D. U jučerašnjemu filmu prikazan je svijet divljih životinja.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
73. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtani primjer priložna oznaka načina? A. <u>Bez obzira na sav trud</u> nije ju uspio potaknuti na čitanje. B. Postao je mrzovoljan <u>zbog njezina negodovanja</u>. C. <u>Brzim korakom</u> prolazio je našom ulicom. D. Navratio je k nama <u>na čašicu razgovora</u>.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

74. Koja je od sljedećih zavisnosloženih rečenica uzročna rečenica? A. Kako nisam kupila haljinu, odustala sam od odlaska na ples. B. Kako bih kupila haljinu, otišla sam u novi trgovački centar. C. Savjetovali su mi kako mogu odabrati haljinu za ples. D. Iznenadilo me je kako su večernje haljine skupe.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. U kojemu su odnosu sljedeće riječi? istúpiti ('učiniti što tupim') – istúpiti ('izići iz reda') A. u odnosu antonimije B. u odnosu homonimije C. u odnosu kohiponimije D. u odnosu sinonimije	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. Koja je riječ u sljedećoj rečenici u kanonskome obliku? Želimo upoznati njegovu prijateljicu. A. želimo B. upoznati C. njegovu D. prijateljicu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
77. Koja je od sljedećih tvorenica nastala prefiksarno-sufiksalkom tvorhom? A. nadlaktica B. nesretan C. podstanarka D. prašumski	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
78. Kojoh skupini leksema pripada podcrtana riječ u sljedećoh rečenici? U rječnicima je <u>surka</u> opisana kao kratki kaput koji se nosio u vrijeme ilirskog pokreta u Hrvatskoj. A. arhaizmima B. historizmima C. novotvorenicama D. oživljenicama	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

79. Koja je od sljedećih riječi ktetik? A. Hrvatska B. Hrvati C. Splitski D. Splitski	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
80. Koji je rječnik sastavio Juraj Habelić? A. <i>Hrvatsko-njemačko-talijanski rječnik znanstvenoga nazivlja</i> B. <i>Dictionar ili reči slovenske z vekšega vkup zebrane</i> C. <i>Gazofilacij ili riznica latinsko-ilirskih imena</i> D. <i>Blago jezika slovinskoga</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S035 01	

Hrvatski jezik

Školski esej

A

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Miroslav Krleža, *Povratak Filipa Latinovicza*

Leži pod njegovim nogama ogroman čađavi velegrad u oblaku čađe i dima, u polusutonu februarskom, i to je ta toliko razvikana Evropa, ta zlatna blagoslovljena zemlja, s modrim toplim južnim zatonima gdje cvatu naranče, i s tim sjevernim strašnim čađavim tvrđavama gdje boluju djeca od angine, a po mokrim ulicama se vuku škrofulozne¹ djevojke. “Kako su žalosne sadrene Hygieje po prašnjavim ljekarničkim izlozima! Kao lim dječjih igračaka, tako su tanke i prozirne i besmislene sve ograde ljudskih shema, kojima se ljudi ograđuju od životne istine i od istinite životne stvarnosti. To su zapravo sve pločice dječjih igračaka, religija, božićnih bedastoća, idila koje uznose kult čiste laži, a iza svega proviruje roba: kupujte margarin, čokoladu, naranče, vaniliju, sukno, gumije! Ljudi su izmislili tapete, sagove, parkete, cijevi s ugrijanom vodom, staklena vrata, zlatne ribice, kaktuse i čitave izloge knjiga po svojim stanovima, koje nitko ne čita. Ljudi su nagomilali pod svojim krovovima kitajsku majoliku², akvarele, damastne stolnjake, svilene čarape, krzna i dragulje. Ljudi lakiraju svoje nokte kao perverzni istočnjaci, kupaju se u mramornim kupaonicama, voze se u ugrijanim kočijama, piju gorke želučane likere, ali pojma zapravo nemaju što je to životna stvarnost i kako bi trebalo živjeti?”

Sve češće i sve intenzivnije javljala se u posljednje vrijeme u Filipu misao, kako bi bilo da se otkine od sve te čađe i od tog smrada i da otputuje kući u Panoniju, gdje nije bio već davno. Da proživi dolje kod majke na kostanjevečkom vinogradu jednu jesen, bogatu, mirnu, vinorodnu! “Mračna tintasta jugovina, blijeda mjesečina, mlačna noć s dalekim titranjem luči u dolini. Crne krošnje hrastova na raskršćima, uznemirene zvjezdane niti iza maglenih mrlja, a gdjegdje u dalekim vinogradima po koji osamljeni pucanj, što se onda dugo razlijeva jarugama i poljima i nestaje u jarku kod mlina kao daleka grmljavina. Tišina u polju. Gdjegdje se čuje po koji list kukuruza kako se maknuo, kao da je prošla žena sa štirkanom podsuknjom preko staze i šušnula preko brvna. Teku vode kaljave, blatne, panonske i klokoću pod mostovima, a raspeto tijelo visi pod topolom nijemo, plehnato, pod drvenim krovčićem sa papirnatim cvijećem pod staklom u škrinjici, kao u staklenom lijesu: tu je čitavo poslijepodne plakao jedan slijepac s harmonikom, a sada je tiho i nema nikoga. Spava Panonija i nema čađe, ni jurnjave, ni živaca. Ondje su noći tihe kao ugasla lula: bez svjetala, bez dima, bez čađe.

¹ škrofulozan – otečenih vratnih limfnih žlijezda

² kitajska majolika – kineska keramika

Smjernice

- Predstavite poetiku romana Povratak Filipa Latinovicza.
- Portretirajte lik Filipa Latinovicza na temelju djela u cjelini.
- Interpretirajte polazni tekst.
- Povežite lik Filipa Latinovicza sa sličnim književnim likovima.
- Obrazložite svoje tvrdnje.

